

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

VALETA

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICI

Nina Oberžan

Iza Zavodnik

MENTORICA

Petra Merc

Celje, marec 2012.

OSNOVNA ŠOLA LJUBEČNA

VALETA

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici:

Nina OBERŽAN, 9. a

Iza ZAVODNIK, 9. a

Mentorica:

Petra MERC

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2012

KAZALO

POVZETEK.....	5
1 UVOD.....	6
1.1 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE.....	6
1.2 HIPOTEZE.....	6
1.3 METODE RAZISKOVANJA.....	7
2 TEORETIČNA IZHODIŠČA.....	8
2.1 STANDARDNI PLESI.....	8
2.2 LATINSKO AMERIŠKI PLESI.....	9
2.3 SHOW DANCE.....	10
2.4 ŠPORTNI PLESI.....	11
3 DRUŽABNI PLES.....	12
3.1 RAZVOJ PLESOV SKOZI STOLETJA.....	13
3.2 RAZVOJ PLESOV V SLOVENIJI.....	14
3.3 KAJ SPLOH JE VALETA.....	15
4 RAZISKOVALNO DELO.....	17
4.1 ZBIRANJA IN ZAPISOVANJE PODATKOV PRIDOBLENIH Z ANKETO.....	17
4.2 ANALIZA PRIDOBLENIH PODATKOV.....	17
4.3 INTERVJUJI.....	19
4.3.1 POVZETEK INTERVJUJA Z GOSPO CVETKO ŠPIJLAR.....	19
4.3.2 POVZETEK INTERVJUJA Z GOSPODOM MARTINOM GROSKOM.....	20
4.3.3 POVZETEK INTERVJUJA S STARŠI.....	21
5 POVZETEK RAZISKOVANJA.....	22
6 ZAKLJUČEK.....	23
7 SEZNAM LITERATURE.....	24
7.1 PISNI VIRI.....	24
7.2 INTERNETNI VIRI.....	24

SEZNAM SLIK

SLIKA 1: Plesni par	5
SLIKA 2: Angleški valček.....	8
SLIKA 3: Samba	9
SLIKA 4: Skupina show plesa.....	10
SLIKA 5: Plesalka hip hopa	11
SLIKA 6: Plesni par	12
SLIKA 7: Ples pred leti	13
SLIKA 8: Plesni par Škufca - Venturini.....	15
SLIKA 9: Valeta neke osnovne šole	16

SEZNAM GRAFOV

GRAF 1: Starost učencev, ki so sodelovali v anketi.....	17
GRAF 2: Anketirani učenci po spolu	18
GRAF 3: Razvrstitev plesov po priljubljenosti.....	18

POVZETEK

Že dolgo časa naju zanima več o valeti in plesih na splošno, saj sva že kot mali deklici radi plesali na vsemogočih prireditvah. Zato sva se letos odločili narediti raziskovalno nalogo z naslovom Valeta.

V raziskovalno nalogo sva želeli vključiti čim več učencev in dijakov celjskih šol, zato sva z njimi naredili ankete. Predvidevali sva, da bodo mlajši učenci dosti bolj pripravljeni sodelovati kot pa starejši.

Po končanem zbiranju anket in pregledu literature sva se lotili potrjevanja oziroma zavračanja najinih prej zastavljenih hipotez.

Podatke sva kasneje le še uredili in do konca napisali najino nalogo. Meniva, da bi bilo potrebno takšno raziskovanje ponoviti, saj se zakladi in talenti za nekaj takšnega, kot je ples, skrivajo v vsakem od nas, vse pa se z leti spreminja.

SLIKA 1: plesni par

(Vir slik): <http://stockcutouts.com/images/couple%20dancing%20large.jpg>

1 UVOD

Ples je radoživost gibanja, je govornica telesa ob ritmu, ob glasbi, v tišini, je del kulturne izobrazbe vsakega posameznika in je del kulture naroda. Je izbrana športna panoga, najboljši dvoranski šport, je 'mati vseh umetnosti', je POT DO SEBE.

1.1 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE

Najin namen raziskovalne naloge je bil:

- IZVEDETI VEČ O PLESIH NASPLOŠNO,
- IZVEDETI VEČ O VALETI,
- VKLJUČITI UČENCE IN DIJAKE CELJSKIH ŠOL,
- IZVEDETI VEČ O VALETI SKOZI ZGODOVINO.

1.2 HIPOTEZE

Svoje raziskovanje sva začeli s postavitvijo vprašanj. S pomočjo njih sva oblikovali hipoteze, ki sva jih kasneje skušali potrditi ali ovreči.

PREDVIDEVALI SVA:

- da bo v knjigah zapisanega več o latinsko ameriških plesih kot o standardnih,
- da je valeta običaj, star približno 50 let,
- da je bil stil oblačenja na valetu včasih drugačen,
- da valeta ni imela tako obsežnega programa,
- da to včasih ni bila tako svečana prireditev kot danes,

- da bodo učenci nižjih razredov, ki valetе še niso imeli, bolj pripravljeni sodelovati v anketi kot učenci srednjih šol.

1.3 METODE RAZISKOVANJA

Najprej sva si še enkrat ogledali najino raziskovalno nalogo iz preteklega leta in se spomnili vsega, kar mora naloga vsebovati.

Potem sva se pogovorili z najino mentorico o poteku raziskovanja in priprave naloge.

Veliko najinih hipotez je temeljilo na osnovi anketiranja naših staršev in pa učencev, zato sva se lotili zbiranja podatkov in analiz. Sledilo je seznanjanje s teorijo.

Izdelali sva si tabele za vnos podatkov, ki jih bova dobili od anketiranih staršev in učencev.

Začeli sva z anketiranjem. Ker je bilo otrok veliko, sva se tega lotili po razredih in letnikih večine celjskih šol. Naredili sva intervju z gospodom ravnateljem in plesno učiteljico go. Cvetko Špiljar.

Analizirali sva pridobljene podatke ter na koncu potrdili oz. ovrgli hipoteze.

2 TEORETIČNA IZHODIŠČA

Ker je plesov zelo veliko, vsaka šola pa ima na valeti različen program, sva se plese odločili razvrstiti po običajni klasifikaciji:

- standardni plesi,
- latinsko ameriški plesi,
- show dance,
- športni plesi.

2.1 STANDARDNI PLESI

Med njih spada pet plesov, za katere je značilna 'zlitost' plesalke in plesalca v 'eno' in izredna lahkotnost gibanja. Koreografije so skonstruirane tako, da plesni par pokaže čim več svojih sposobnosti.

To so:

- ANGLEŠKI VALČEK
- DUNAJSKI VALČEK
- TANGO
- SLOW FOX (FOXTROT)
- QUICKSTEP

SLIKA 2: Angleški valček

(Vir slik): <http://www.os-brsljin.si/izdelki/potocar/izdelek/slikep/angleski.jpg>

2.2 LATINSKO AMERIŠKI PLESI

Gre za šest plesov, za katere je značilna mešanica plesnih ritmov in korakov, ki so jih prinašali afriški črnci. Največkrat jih plešemo v odprti plesni drži, ki omogoča več izraznosti. Med njih spadajo:

- RUMBA
- CHA-CHA-CHA
- SAMBA
- PASSO DOBLE
- JIVE
- SALSA

SLIKA 3: Samba

(Vir slik):<http://www.howtodancelikestar.com/wp-content/uploads/2010/06/samba-dance-pose.jpg>

2.3 SHOW DANCE

Show ples je najmlajša tekmovalna plesna zvrst, začela se je v 80. letih. Je zelo atraktivna plesna zvrst. Razvila se je iz disco plesov, street plesov in pa muzikalov. Zlati step je dobil velik razmah ne samo v Ameriki, ampak tudi v Evropi. Slovenski tekmovalci so v samem svetovnem vrhu.

SLIKA 4: Skupina show plesa

(Vir slik): http://www.belgradedixielandorchestra.com/img/the_dixie_dance_show.jpg

2.4 ŠPORTNI PLESI

Športni ples je tekmovalna dejavnost, ki predstavlja most med umetnostjo in športom. Športni ples sodi med najbolj zahtevne športne panoge. Zahteva izredne aerobne sposobnosti, pomembna je kondicijska pripravljenost, plesalec mora znati zavzeti prostor. Najbolj priljubljen je rock'n' roll.

SLIKA 5: Plesalka hip hopa

(Vir slik): <http://www.dance-for-kids.com/images/hip-hop-woman-redhair-white-blue.jpg>

3 DRUŽABNI PLES

Družabni ples je vseskozi ohranil svojo naravo:

- ruši pregrade med vladanim vedenjem in sproščenim izražanjem čustev.

SLIKA 6: Plesni par

(Vir slik): <http://plesnodrustvoelite.si/cache/elite/10000005-tango-dc23a8b6568a1b77.jpg>

3.1 RAZVOJ PLESOV SKOZI STOLETJA

- KORENINE so že v neolitskem plesu,
- PRVA KNJIGA O PLESU (IL BALERINO) je izšla v Benetkah leta 1550,
- v romantiki se pojavi valček,
- leta 1907 v Parizu zaživi tango,
- 1920-1990: razvoj plesov, kot so: blues, jive, cha-cha-cha, rock'n' roll vse do 'robotike' (pop, break dance).

SLIKA 7: Ples pred leti

(Vir slik): <http://thelibrary.org/lochist/periodicals/bittersweet/2i1p22.jpg>

3.2 RAZVOJ PLESOV V SLOVENIJI

Razvoj plesa v Sloveniji sovpada z razvojem plesa v svetu. Sprva se je pričel v Narodnem domu, nato v Kazini in nato v Unionu. Starosti plesa v Sloveniji sta Adolf Jenko in Ludvik Simončič.

Prvo plesno tekmovanje je bilo v dvorani Union leta 1929. Po drugi svetovni vojni začne delovati prva plesna šola Adolfa Jenka.

1954 je bilo ustanovljeno združenje PLESNIH UČITELJEV SLOVENIJE. Kasneje v sodelovanju Fakultete za šport in PZ Slovenije dobimo številne trenerje plesov. Poleg plesnih vaditeljev, učiteljev in trenerjev dobimo tudi plesne sodnike.

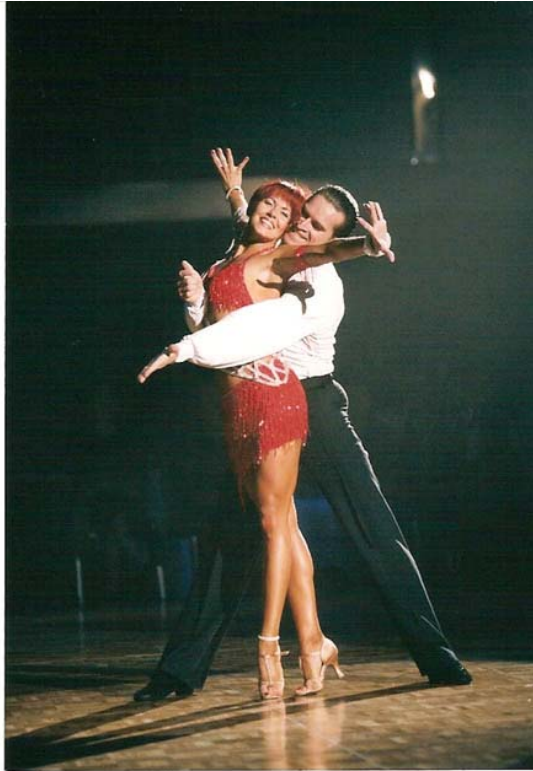
Odprejo se plesne šole in klubi: Bolero, Kazina, Pingi, Urška, Plesni Val, Mambo ...

Pri nas so se zvrstile številne plesne prireditve in tekmovanja (Evropa pleše, Ljubljana open, Slovenia open).

Seznam naših tekmovalcev je zelo dolg. Med njimi je najuspešnejši par Škufca-Venturini.

Od leta 1955 se je četvorka, ki jo je na slovenska plesišča uvedel A. Jenko, preimenovala kar v Jenkovo četvorko (M. Verbič).

Posebno mesto v plesu zavzema plesni bonton (povabilo na ples, obnašanje na plesišču in ob njem, strogo urejena zunanost od pričeske, obleke in čevljev). Teh pravil bontona bi se naj držali tudi učenci na valeti. Ta se je v osnovne šole prikradla nekaj časa nazaj. Morda je to mali maturantski ples ali pa nekaj čisto posebnega.

SLIKA 8: Plesni par Škufca - Venturini

(Vir slik): <http://www.cd-cc.si/pic/galerija/555/Akihiro%20Suzuki%204%2009%2004%20g.jpg>

3.3 KAJ SPLOH JE VALETA

Valeta oz. zaključni ples je prireditvev ob zaključku zadnjega razreda osnovne šole. Sestavljena je iz dveh delov: prvi je prireditveni, kjer se predstavijo učenci s kulturnim programom, drugi pa je plesni venček. Na nekaterih šolah imajo le prireditveni, na nekaterih pa le plesni del. Ponekod valeta sploh nimajo. Na valeti naj bi se upoštevala pravila o bontonu plesa. Izbira plesov je od šole do šole različna, včasih jo prilagodijo tudi željam, predvsem pa plesnemu znanju učencev. Včasih se pojavijo težave pri obiskovanju vaj, zaradi nesimpatiziranja s soplesalcem, natrpanega urnika, odpora do plesa ...

Kolikor se da, naj bi si učenci sami izbrali soplesalca/ko, saj je tako par še boljši, še bolj skladen in povezan. Obleke in čevlji so odvisni od

lastnega izbora. Posebej svečani del valeta je ples s starši, to je ponavadi angleški valček. Valeta je skupaj z vsem, kar se dogaja ob koncu šolskega leta, nekakšen prvi mejnik, ko otrok postane mladostnik in vstopa v svet polnoletnih sovrstnikov in odraslih.

SLIKA 9: Valeta neke osnovne šole

(Vir slik): http://www.obcina-tabor.si/fotogalerija/albums/userpics/10001/normal_valeta-08-11.jpg

4 RAZISKOVALNO DELO

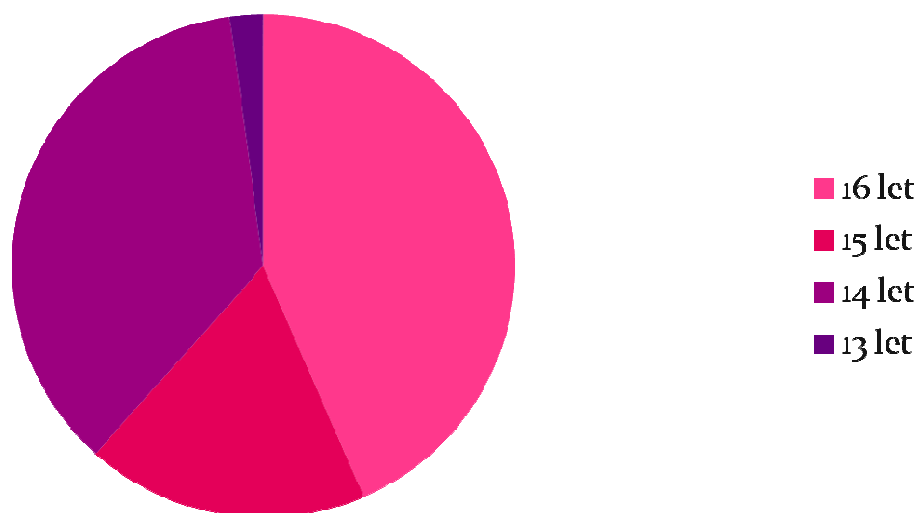
4.1 ZBIRANJA IN ZAPISOVANJE PODATKOV PRIDOBLENIH Z ANKETO

Na osnovi pridobljenega teoretičnega znanja sva začeli zbirati intervjuje, delati ankete in analizirati podatke. Naredili sva si tabele za ankete z učenci po starosti in izkušnjah. Tabele sva izpolnjevali ročno, saj sva bili tako hitrejši, kot če bi jo izpolnjevali na računalnik. Podatke sva zbirali od vsake šole posebej.

Po končanem zbiranju intervjujev in anket sva začeli z analizo podatkov. Najprej sva želeli ugotoviti, koliko učencev je sodelovalo pri najinem anketiranju. Naredili sva graf sodelujočih učencev iz vseh celjskih šol po starosti, po spolu in pa graf plesov po priljubljenosti.

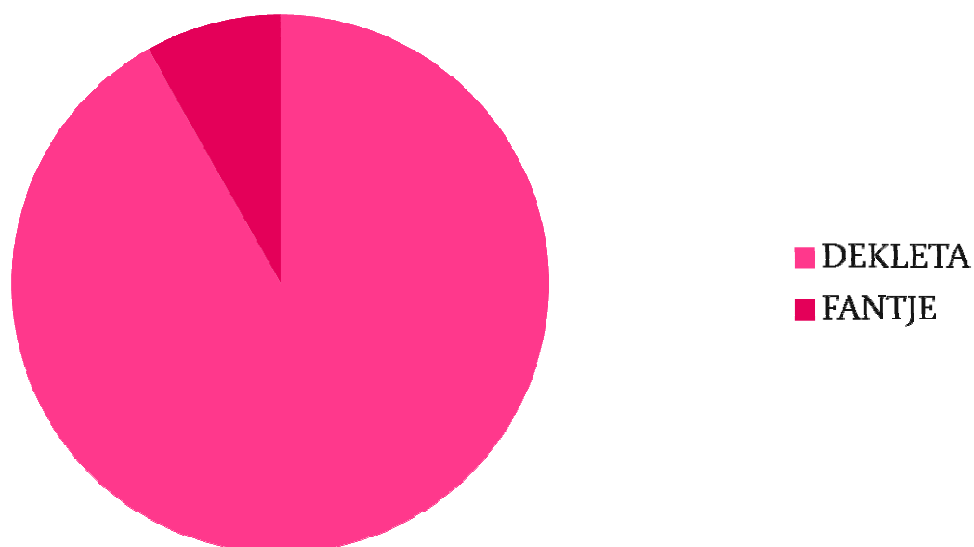
4.2 ANALIZA PRIDOBLENIH PODATKOV

STAROST UČENCEV, KI SO SODELOVALI V ANKETI

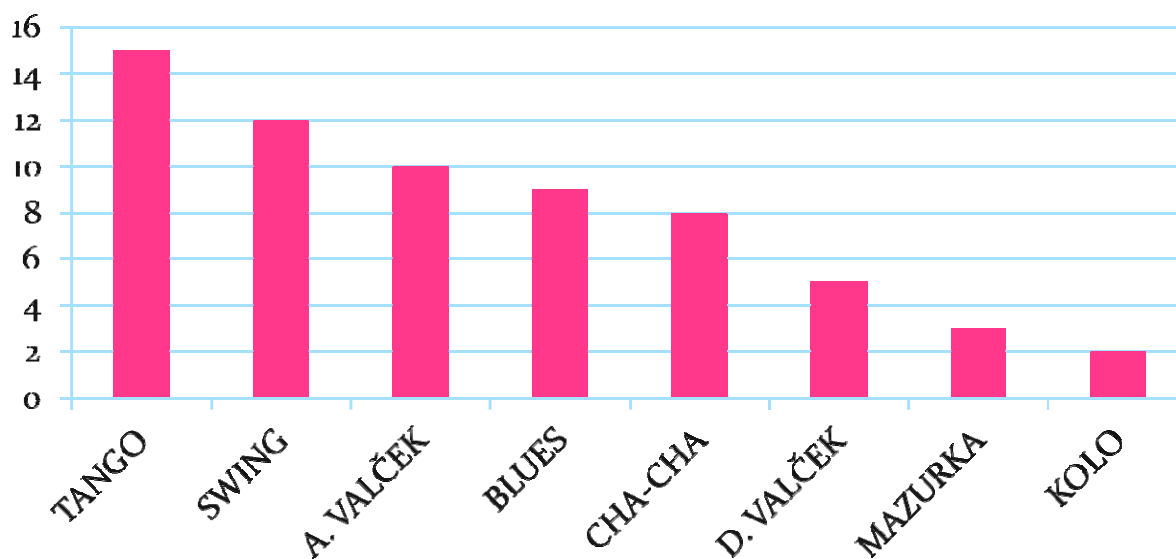
Graf 1: Starost učencev, ki so sodelovali v anketi

DELITEV ANKETIRANIH UČENCEV PO SPOLU

GRAF 2: Anketirani učenci po spolu

RAZVSTITEV PLESOV PO PRILJUBLJENOSTI

GRAF 3: Razvrstitev plesov po priljubljenosti

Iz grafov je razvidno, da je pri anketi sodelovalo 64 učencev in dijakov, v starosti 13-16 let. Največ jih je bilo starih 14 let. Od tega je bilo 36 deklet in 28 fantov. Med zastavljenimi vprašanji je bilo tudi vprašanje o njihovem najlubšem plesu. Prevladoval je tango, za njim

swing, angleški valček, blues, cha-cha-cha, dunajski valček, mazurka, najmanj učencev pa je kot svoj najljubši ples izbralo kolo.

4.3 INTERVJUJI

Poleg anket z učenci sva naredili tudi intervjuje z gospo Cvetko Špiljar, plesno učiteljico, z gospodom ravnateljem Martinom Groskom, športnim pedagogom, in pa z najinimi starši.

4.3.1 POVZETEK INTERVJUJA Z GOSPO CVETKO ŠPILJAR

Med intervjujem z gospo Cvetko sva izvedeli ogromno zanimivih podatkov. Meni, da se je valeta začela pri prehodu iz 8-letke v 9-letko, včasih pa naj bi se imenovala 'zaključni ples'. Plesi so se vseskozi spreminjali, saj so upoštevali tudi želje učencev. Povedala nama je, da opaža, da so generacije vedno manj motorično sposobne, kar jo zelo žalosti. Vzporedno s tem pada tudi interes za ples, vse preveč poudarka dajejo mladi na valeti zunanjemu izgledu manj pa plesnemu znanju. To je pravzaprav prvi javni stik z nasprotnim spolom, zato mnogi ob tem čutijo nelagodje.

SLIKA 10: Intervju z gospo Cvetko Špiljar

4.3.2 POVZETEK INTERVJUJA Z GOSPODOM MARTINOM GROSKOM

Ker je gospod ravnatelj včasih tudi sam poučeval športno vzgojo, nama je lahko povedal veliko uporabnih podatkov. Tudi on je presenečen nad slabšim plesnim znanjem učenk in učencev, ko gleda valeta novejših generacij. Ponosen je seveda na vse učence, a enako kot gospa Cvetka si želi, da bi mladi več prostega časa posvečali plesu in športu nasploh. Pravi, da je bila valeta že včasih svečana prireditev, a so bile obleke drugačne. Svoje valeta se ne spomni, misli pa, da takrat tega še ni bilo.

4.3.3 POVZETEK INTERVJUJA S STARŠI

Nazadnje sva intervjuvali še najine starše. Zanimivo je bilo slišati, da je moj oče obiskoval Jenkovo plesno šolo v Ljubljani, mam pa je na ples za valeta pripravljala gospod Simončič. Ninina starša sta obiskovala tukajšnji Plesni val in se tam urila v plesnih korakih. Povedali so, da so se veselili svoje valeta oz. zaključnega plesa kakor tudi plesnih vaj. Valeta je bila včasih skoraj bolj svečana prireditev kot danes. Imeli so le drugačen stil oblačenja, saj se modni trendi stalno spreminjajo.

5 POVZETEK RAZISKOVANJA

Ob koncu raziskovanja nama ostane le še, da nova spoznanja združiva in narediva neko celoto. Na koncu morava še potrditi oz. ovreči že prej zastavljene hipoteze.

Glede hipoteze o latinsko ameriških plesih sva se motili, saj je bilo v literaturi, ki nama je bila na voljo, enako dobro opisano področje latinsko ameriških in standardnih plesov.

Motili sva se tudi, da je valeta običaj, star približno 50 let. Res je pred tem obstajal že zaključni ples, a pod imenom valeta ga poznamo šele dobrih 10 let.

Glede stila oblačenja sva imeli prav, saj se modne smernice spreminjajo že vsak mesec, kaj šele na 10 let.

Tudi glede obsežnosti programa se nisva motili, saj je bilo včasih to nekaj novega, niso imeli še toliko idej za pripravo programa, učili so se manj plesov.

Motili sva se glede svečanosti prireditve, saj je bila včasih skoraj bolj svečana kot danes in je učencem pomenila dogodek, ki so si ga zapomnili vse življenje.

Pravilno sva sklepali tudi o sodelovanju učencev. Res so bili mlajši bolj pripravljeni sodelovati, najbrž pa je to tudi zato, ker s starejšimi nimamo več toliko stikov.

6 ZAKLJUČEK

Med raziskovanjem sva prišli do spoznanja, da se danes mnogo manj posvečamo plesu, kot so se včasih. Preveč nas je zajel val tehnologije, zato za takšne aktivnosti skoraj nimamo več časa in volje. Upava, da se bodo učenci po najini predstavitvi začeli zavedati, da valeta ni le enovečerni dogodek, ampak nekaj, kar bi nam moralo spodbuditi željo po plesu. Za konec še rek, ki pravi:

LJUBI, KOT DA NISI BIL NIKOLI PRIZADET, POJ, KOT DA TE NIHČE NE POSLUŠA, ŽIVI KOT, DA SO NEBESA NA ZEMLJI IN PLEŠI, KOT DA TE NIHČE NE GLEDA.

7 SEZNAM LITERATURE

7.1 PISNI VIRI

- Sachs, C: Svetovna zgodovina plesa, Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana, 1997.
- SLOVENSKA PLESNA PRAVLJICA, FORMA 7, Ljubljana, 2007.
- Zagorc, Meta: Družabni in športni ples, Ljubljana, Plesna zveza Slovenije, 2000.
- Zagorc, Meta: Ples, Ljubljana, Domus, 2001.
- Žmuc-Tomori, M. : Psihologinja plesa,DZS, Ljubljana, 1990.

7.2 INTERNETNI VIRI

- Wikipedija
- <http://www.dance-for-kids.com/images/hip-hop-woman-redhair-white-blue.jpg>
- http://www.belgradedixielandorchestra.com/img/the_dixie_dance_show.jpg
- http://www.obcina-tabor.si/fotogalerija/albums/userpics/10001/normal_valeta-08-11.jpg
- <http://www.howtodancelikestar.com/wp-content/uploads/2010/06/samba-dance-pose.jpg>
- <http://www.os-brsljin.si/izdelki/potocar/izdelek/slikep/angleski.jpg>
- <http://www.cd-cc.si/pic/galerija/555/Akihiro%20Suzuki%204%2009%2004%20g.jpg>
- <http://thelibrary.org/lochist/periodicals/bittersweet/2i1p22.jpg>
- <http://plesnodrustvoelite.si/cache/elite/10000005-tango-dc23a8b6568a1b77.jpg>
- <http://stockcutouts.com/images/couple%20dancing%20large.jpg>